

helyi gettóba ne csak a helyi zsidókat zsúfolják be, hanem azokat is, akik Udvarhely vármegye és Maros-Torda vármegye nyugati részén lévő községekben élnek. A szászrégeni gettóba szállítják Maros-Torda vármegye keleti és Csík vármegye északi községeinek zsidó lakosságát. A sepsiszentgyörgyi gettó pedig Háromszék vármegye és Csík vármegye déli részének zsidó lakosságát fogja összegyűjteni. Miként mindenütt, az egyes községekben élő zsidókat először a helyi zsinagógákban, iskolákban vagy rendőrpáncsnokságokon gyűjtötték össze, és innen szállították át a kijelölt gettóba.⁹⁵

Marosvásárhely. A marosvásárhelyi gettó egy tönkrement téglagyárban létesült a Koronkai úton. A kb. 20 000 m²-nyi területen egy nagy épület volt, beszakadt tetővel és cementpadlóval; mivel már évek óta nem használták, rendkívül mocskos volt. A gettóban 7380-an éltek,⁹⁶ közülük kb. 5500 magából a városból,⁹⁷ a többiek Maros-Torda vármegye nyugati részének és Udvarhely vármegyének a községeiből. Közöttük volt 276 székelyudvarhelyi zsidó⁹⁸ és a bőzödújfalusi szombatosok, székelyek leszármazottai, akik az Erdélyi Fejedelemség első időszakában tértek át a zsidó hitre. Ők állítólag mentesülhettek volna a gettóba tömörítéstől, ha kijelentik, hogy valójában nem zsidó fajú magyarok, ám – egy forrás szerint – erre nem voltak hajlandók.⁹⁹

A téglagyárban, amely a környék legnagyobb gettója volt, a 7380 zsidóból kb. 2400 lakhatott a téglaszárító színekben.¹⁰⁰ A többieknek nem jutott másutt hely, csak a szabad ég alatt. A gettó parancsnoka Bedő Géza rendőrkapitány volt, helyettese Liptay Lajos. A Zsidó Tanácshoz, amely minden tőle telhetőt megtett a zsidók szenvedéseinek enyhítésére, Ábrahám Samu, Csengeri Mayer, Darvas Mór, Goldstein Ernő, Helmer József, Léderer Dezső, Schwimmer Jenő, Singer Ernő és Szofer Manó tartozott.¹⁰¹

A körülmények ugyanolyan nyomorúságosak voltak, mint a többi gettóban, különösen a vízellátás volt rossz. Az egészségügyi és higiénés ellátás hiányáért dr. Horváth Ádám városi tisztii főorvost és helyettesét, dr. Talos Mátyást terheli a felelősség.

A marosvásárhelyi zsidókat Májay Ferenc polgármester irányítása alatt gyűjtötték össze, aki részt vett az Endre által szervezett értekezleten. Májay már az értekezlet másnapján elkezdte Endre utasításainak végrehajtását, amikor elrendelte, hogy a nagy zsinagógát ideiglenes kórházzá alakítsák át. A gettósítási folyamatban közvetlenül részt vevő rendőri és csendőregységek Papp János ezredes, a X. marosvásárhelyi csendőrkörület parancsnoka, Zalántay János alezredes, a X. marosvásárhelyi csendőrkörület parancsnokhelyettese és Bedő Géza parancsnoksága alatt álltak.